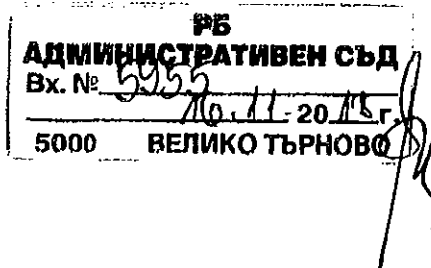

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
Секретариат

Люксембург, 25.10.2018 г.

Административен съд – Велико
Търново
пл. „Център“ № 2
гр. Велико Търново 5000
БЪЛГАРИЯ / BULGARIE

1095079 BG

Преюдициално дело C-451/17
„Уолтопия“ АД
(Запитваща юрисдикция: Административен съд Велико Търново - България)

Връчване на съдебно решение

Секретарят на Съда приложено Ви изпраща заверен препис от съдебното решение.

Секретарят моли да го уведомите за последващото развитие на делото и съответно да му предоставите препис от решението, постановено от Вашия съд.

Като приложение към настоящото секретариат връща изпратените от Вас материали.

Началник на отдел

Телефон: (+ 352) 430 31
Факс: (+ 352) 43 37 66
Ел. поща: ecj_registry@curia.europa.eu
Интернет адрес: <http://www.curia.europa.eu>

Всяка кореспонденция следва да бъде адресирана до:
Съд на Европейския съюз
Секретариат
L - 2925 LUXEMBOURG

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LA UNIÓN EUROPEA
SODNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE
DEN EUROPEISKE UNIONS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPAÏSCHEN UNION
EUROOPA LIIDU KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION
COUR DE JUSTICE DE L'UNION EUROPÉENNE
CÚIRT BHREITHIÚNAIS AN AONTAIS EORPAIGH
SUD EUROPSKE UNIE
CORTE DI GIUSTIZIA DELL'UNIONE EUROPEA

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA
EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-UNJONI EWROPEA
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DA UNIÃO EUROPEIA
CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE
SODIŠČE EVROPSKE UNJE
EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

- 1095016 -

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (шести състав)

25 октомври 2018 година*

„Преюдициално запитване — Социална сигурност — Регламент (ЕО) № 883/2004 — Член 12, параграф 1 — Регламент (ЕО) № 987/2009 — Член 14, параграф 1 — Командировани работници — Приложимо законодателство — Удостоверение образец А 1 — Наето лице, подчинено на законодателството на държавата членка, в която е установен работодателят — Условия“

По дело C-451/17

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Административен съд Велико Търново (България) с акт от 19 юли 2017 г., постъпил в Съда на 27 юли 2017 г., в рамките на производство по дело

„Уолгопия“ АД

срещу

Директор на Териториална дирекция на Националната агенция за приходите — Велико Търново

СЪДЪТ (шести състав),

състоящ се от: J.-C. Bonichot, председател на първи състав, изпълняващ функциите на председател на шести състав, E. Regan (докладчик) и C. G. Fernlund, съдии;

генерален адвокат:

секретар

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

* Език на производството: български.

като има предвид становищата, представени:

- за директора на Териториална дирекция на Националната агенция за приходите — Велико Търново, от _____ в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от _____ качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 1, букви й) и л) и на член 12, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82 и поправка в ОВ L 33, 2008 г., стр. 12), изменен с Регламент (ЕС) № 465/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. (ОВ L 149, 2012 г., стр. 4) (наричан по-нататък „Регламент № 883/2004“), както и на член 14, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 284, 2009 г., стр. 1).
- 2 Това запитване е отправено в рамките на спор между „Уолтопия“ АД и директора на Териториална дирекция на Националната агенция за приходите — Велико Търново (България), относно законосъобразността на решение, с което е отказано издаването на удостоверение за определяне на приложимото за работник на Уолтопия законодателство.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент № 883/2004

- 3 Член 1 от Регламент № 883/2004, озаглавен „Определения“ и включен в дял I от Регламента, самият той озаглавен „Общи разпоредби“, предвижда:

„За целите на настоящия регламент:

[...]

в) „осигурено лице“, във връзка с клоновете на социалната сигурност, обхванати от дял III, глави 1 и 3, означава всяко лице, което отговаря на условията, изисквани от законодателството на компетентната по дял II държава членка, за придобиване на право на обезщетения, отчитайки разпоредбите на настоящия регламент;

[...]

й) „пребиваване“ означава мястото, където лицето обичайно пребивава;

[...]

л) „законодателство“ означава, по отношение на всяка държава членка, закони, подзаконови актове и други правни разпоредби и всички други мерки за прилагане, във връзка с клоновете на социалната сигурност, обхванати от член 3, параграф 1.

[...]“.

4 Съгласно член 2, озаглавен „Персонален обхват“ и също включен в дял I от този регламент:

„1. Настоящият регламент се прилага към граждани на държава членка, лица без гражданство и бежанци, които пребивават в държава членка, които са или са били подчинени на законодателството на една или повече държави членки, както и към членовете на техните семейства и към преживелите ги лица.

2. Той също се прилага към преживелите лица на лица, които са били подчинени на законодателството на една или повече държави членки независимо от гражданството на тези лица, когато преживелите ги лица са граждани на държава членка или са лица без гражданство или бежанци, пребиваващи в една от държавите членки“.

5 Член 11 от посочения регламент, озаглавен „Общи правила“ и включен дял II от Регламента, самият той озаглавен „Определяне на приложимото законодателство“, гласи:

„1. Лицата, за които се прилага настоящият регламент, са подчинени на законодателството само на една държава членка. Това законодателство се определя в съответствие с настоящия дял.

2. За целите на настоящия дял, лицата, които получават парични обезщетения поради или вследствие на тяхната дейност като наето или самостоятелно заето лице, се считат, че упражняват посочената дейност. Това не се прилага за пенсиите за инвалидност, старост или за преживяло лице или за пенсиите, получавани поради трудови злополуки или професионални болести или за паричните обезщетения за болест, покриващи лечение за неограничен период.

3. [Освен в хипотезите по] членове 12—16:

- а) спрямо лице, осъществяващо дейност като наето или като самостоятелно заето лице в една държава членка се прилага законодателството на тази държава членка;
- б) държавен служител е подчинен на законодателството на държавата членка, което се прилага спрямо наелата го на работа администрация;
- в) спрямо лице, получаващо обезщетения за безработица в съответствие с член 65 съгласно законодателството на държавата членка по пребиваване, се прилага законодателството на тази държава членка;
- г) спрямо лице, повикано за отбиване на редовна служба или на преподготовка във въоръжените сили или на гражданска служба в държава членка, се прилага законодателството на тази държава членка;
- д) всяко друго лице, към което букви а)—г) не се прилагат, е подчинено на законодателството на държавата членка по пребиваване, без да се засягат останалите разпоредби на настоящия регламент, гарантиращи му обезщетения съгласно законодателството на една или повече други държави членки.

[...].

6 Член 12 от същия регламент, озаглавен „Специални правила“ и също включен в дял II от него, предвижда в параграф 1:

„Лице, което осъществява дейност като наето лице в държава членка от името на работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея, и което е командировано от този работодател в друга държава членка, за да осъществява там дейност от името на същия работодател, продължава да е подчинено на законодателството на първата държава членка, при условие че предвидената продължителност на тази работа не превишава 24 месеца и че не е изпратено да замества друго командировано лице“.

Регламент № 987/2009

- 7 Член 14 от Регламент № 987/2009, озаглавен „Подробности относно членове 12 и 13 от [Регламент № 883/2004]“ и включен в дял II от първия от посочените регламенти, самият той озаглавен „Определяне на приложимото законодателство“, предвижда в параграф 1:

„За целите на прилагането на член 12, параграф 1 от [Регламент № 883/2004] „лице, което осъществява дейност като [наето] лице в държава членка от името на работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея, и което е командировано от този работодател в друга държава членка“ включва лице, което е наето с цел да бъде командировано в друга държава членка, при условие че непосредствено преди да започне работа спрямо съответното лице вече се е прилагало законодателството на държавата членка, в която е установен неговият работодател“.

Българското право

Конституцията на Република България

- 8 Съгласно член 51, алинея 1 от Конституцията на Република България „[г]ражданите имат право на обществено осигуряване и социално подпомагане“.

- 9 В съответствие с член 51, алинея 2 от тази конституция:

„Лицата, останали временно без работа, се осигуряват социално при условия и по ред, определени със закон“.

- 10 Член 52, алинея 1 от посочената конституция гласи:

„Гражданите имат право на здравно осигуряване, гарантиращо им достъпна медицинска помощ, и на безплатно ползване на медицинско обслужване при условия и по ред, определени със закон“.

Кодексът на труда.....

- 11 Член 121, алинея 1 от Кодекса на труда гласи следното:

„Когато нуждите на предприятието налагат, работодателят може да командирова работника или служителя за изпълнение на трудовите задължения извън мястото на постоянната му работа, но за не повече от 30 календарни дни без прекъсване“.

Кодексът за социално осигуряване

- 12 Член 4, алинея 1, точка 1 от Кодекса за социално осигуряване гласи:

„Задължително осигурени за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица по този кодекс са работниците и служителите, независимо от характера на работата, от начина на заплащането и от източника на финансиране, с изключение на лицата по чл. 4а, ал. 1; лицата, включени в програми за подкрепа на майчинството и насърчаване на заетостта, не се осигуряват за безработица, ако това е предвидено в съответната програма“.

- 13 Член 9, алинея 2, точка 4 от този кодекс предвижда:

„За осигурителен стаж, без да се правят осигурителни вноски, се зачита времето през което лицето е получавало обезщетение за безработица“.

Законът за здравното осигуряване

- 14 От член 33, алинея 1, точка 1 от Закона за здравното осигуряване следва, че всички български граждани, които не са граждани и на друга държава, са задължително осигурени в рамките на националната система за здравно осигуряване.

- 15 Съгласно член 40, алинея 1 от този закон:

„Здравноосигурителната вноска на осигуреното лице, определена по реда на чл. 29, ал. 3, се определя върху доход и се внася, както следва:

[...]

8. за лицата, получаващи обезщетение за безработица - размерът на изплатеното обезщетение; вноските са за сметка на държавния бюджет и се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят.

[...]“.

- 16 Член 40, алинея 5 от посочения закон предвижда по-специално че лицата, които не подлежат на осигуряване по алинеи 1, 2 и 3, са длъжни да внасят осигурителни вноски.

Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина

- 17 Член 2, алинея 1 от Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина гласи следното:

„Командировка в чужбина е изпращането на лица за извършване на конкретна служебна работа в чужбина по нареждане на съответния командироващ орган“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 18 На 15 септември 2016 г. Уолтопия, установено в България, сключва с г-н _____, български гражданин, трудов договор, с който е уговорено трудовите задължения да се изпълняват в гр. София (България), считано от 16 септември 2016 г. Договорът предвижда шестмесечен срок за изпитване.
- 19 Преди това _____ е работил при редица различни работодатели, като последното трудово правоотношение е прекратено на 1 март 2015 г.
- 20 _____ е командирован от Уолтопия в Обединеното кралство от 26 септември до 6 октомври 2016 г.
- 21 На 25 октомври 2016 г. Уолтопия прекратява трудовото правоотношение с _____.
- 22 На 13 януари 2017 г. Уолтопия подава до Териториална дирекция на Националната агенция за приходите — Велико Търново (наричана по-нататък „съответният национален орган“) искане за издаване на удостоверение образец А1 за това, че по време на командироването на _____ а него се прилага българското законодателство. В искането си Уолтопия посочва по-специално данни за предприятието, в което е командирован _____, както и срока на командироването. Посочва също така, че заинтересованото лице е било наето с цел това командироване и че по време на командироването то е запазило трудовото си правоотношение с Уолтопия, получавало е възнаграждението си от него и е било осигурено за социални и здравни рискове.
- 23 С решение от 27 януари 2017 г. старшият инспектор по приходите на съответния национален орган отказва да издаде поисканото удостоверение с мотива, че не е изпълнено изискването наетото лице да е било подчинено на българското законодателство поне един месец преди командироването. Всъщност _____ не можел да се счита за осигурено лице, след като не е получавал обезщетение за безработица през този период.
- 24 При обжалването му по административен ред това решение е потвърдено с решение на директора на същия орган от 27 февруари 2017 г.
- 25 Запитващата юрисдикция, която е сезирана с подадена по съдебен ред жалба срещу този отказ, отбелязва, че съгласно член 12, параграф 1 от Регламент № 883/2004 лице, което е командировано, продължава да е подчинено на _____.

законодателството на държавата членка, в която работодателят обичайно осъществява дейността си, само ако са изпълнени определени предпоставки, а именно командироването да не превишава 24 месеца и лицето да не е изпратено да замества друго командировано лице. Според тази юрисдикция е безспорно, че в случая, разглеждан в главното производство, тези предпоставки са налице.

- 26 Запитващата юрисдикция обаче се пита дали становището на съответния национален орган, че преди да започне работа в Уолтопия, ~~не е бил~~ подчинен на българското законодателство, е съобразено с целта и смисъла на член 14, параграф 1 от Регламент № 987/2009 във връзка с член 12, параграф 1 от Регламент № 883/2004.
- 27 В това отношение запитващата юрисдикция отбелязва, че по силата на разпоредбите на Закона за здравното осигуряване, независимо дали е извършвало или не някаква трудова дейност, лицето е било длъжно да внася задължителни здравноосигурителни вноски. Невнасянето им го лишава от здравноосигурителни права.
- 28 Освен това запитващата юрисдикция не е сигурна дали трябва да съобрази гражданството на съответното лице, когато то е гражданин на държава членка, или обичайното пребиваване на това лице по смисъла на член 1, буква й) от Регламент № 883/2004. В случай че нито гражданството, нито обичайното пребиваване представляват релевантни тълкувателни елементи, посочената юрисдикция се пита кои елементи следва да съобрази при тълкуването на понятието „приложимо законодателство“ по член 14, параграф 1 от Регламент № 987/2009 във връзка с израза „подчинено на законодателството“ по член 12, параграф 1 от Регламент № 883/2004.
- 29 При тези обстоятелства Административен съд Велико Търново (България) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Следва ли нормата на чл. 14, [параграф] 1 от Регламент [№ 987/2009] във връзка с чл. 12, [параграф] 1 от Регламент [№ 883/2004] да се тълкува в смисъл, че визираното в тях наето лице не е подчинено на законодателството на държавата членка, ~~респективно за него не е приложимо законодателството на държавата - членка, в която е установен неговият работодател предвид обстоятелството, че по силата на посоченото в чл. 1, буква л от [...] Регламент [№ 883/2004] национално законодателство, това лице не е имало качеството на осигурено лице в тази държава - членка непосредствено преди да започне работа като наето лице?~~
- 2) В случай, че отговорът на първият въпрос е отрицателен, при тълкуването на съдържанието и смисъла на понятието „прилагало“ от

разпоредбата на чл. 14, [параграф] 1 от Регламент [№ 987/2009] във връзка с понятието „подчинено“ от разпоредбата на чл. 12, [параграф] 1 от Регламент [№ 883/2004] допустимо ли е да се съобрази от националната юрисдикция гражданството на лицето на страна — членка при положение че наетото лице така или иначе е било подчинено на националната правна уредба само поради факта на гражданството си?

- 3) В случай, че отговорът на предходният въпрос е също отрицателен, при прилагането на посочените в този въпрос понятия може ли националната юрисдикция да вземе предвид факта на обичайното и продължително пребиваване на наетото лице в смисъла, установен в чл. 1, буква й от Регламент [№ 883/2004]?
- 4) В случай, че отговорът и на третият въпрос е отрицателен, какви елементи на тълкуване следва да бъдат съобразени от националната юрисдикция за определяне на съдържанието на понятието „подчинено на законодателството“ от разпоредбата на чл. 12, т.1 от [...] Регламент [№ 883/2004] и понятието „се е прилагало законодателството“ от разпоредбата на чл. 14, т. 1 от Регламента [№ 987/2009] с оглед прилагането на точния смисъл на тези разпоредби?“.

По преюдициалните въпроси

- 30 С четирите си въпроса, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 14, параграф 1 от Регламент № 987/2009 във връзка с член 12, параграф 1 от Регламент № 883/2004 трябва да се тълкува в смисъл, че лице, което е наето на работа с цел да бъде командировано в друга държава членка, трябва да се счита за лице, спрямо което „непосредствено преди да започне работа [...] вече се е прилагало законодателството на държавата членка, в която е установен неговият работодател“, по смисъла на член 14, параграф 1 от Регламент № 987/2009, ако непосредствено преди да започне работа като наето лице то не е имало качеството на осигурено лице съгласно това законодателство, но е било гражданин на посочената държава членка и е пребивавало в нея по смисъла на член 1, буква й) от Регламент № 883/2004.
- 31 В случая от акта за преюдициално запитване следва, че _____, който е български гражданин, е нает от Уолтопия с цел да бъде командирован в Обединеното кралство. Впоследствие съответният национален орган отказва да издаде на Уолтопия удостоверение образец А1 за това, че за _____ се прилага българското законодателство, тъй като същият не е бил подчинен на посоченото законодателство поне един месец преди командироването му.

32. Още отначало следва да се припомни, че съгласно член 12, параграф 1 от Регламент № 883/2004 лице, което осъществява дейност като наето лице в държава членка от името на работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея, и което е командировано от този работодател в друга държава членка, за да осъществява там дейност от името на същия работодател, продължава да е подчинено на законодателството на първата държава членка, при условие че предвидената продължителност на тази работа не превишава 24 месеца и че не е изпратено да замества друго командировано лице.
33. От своя страна член 14, параграф 1 от Регламент № 987/2009 уточнява, че за целите на член 12, параграф 1 от Регламент № 883/2004 лице, което осъществява дейност като наето лице в държава членка от името на работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея, и което е командировано от този работодател в друга държава членка, „включва лице, което е наето с цел да бъде командировано в друга държава членка, при условие че непосредствено преди да започне работа спрямо съответното лице вече се е прилагало законодателството на държавата членка, в която е установен неговият работодател“.
34. Така от самия текст на член 14, параграф 1 от Регламент № 987/2009 следва, че обстоятелството, че дадено лице е наето с цел да бъде командировано в друга държава членка, не е пречка то да може да се счита за „лице, което осъществява дейност като наето лице в държава членка от името на работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея, и което е командировано от този работодател в друга държава членка, за да осъществява там дейност от името на същия работодател“ по смисъла на член 12, параграф 1 от Регламент № 883/2004, така че когато случаят е такъв и стига да са спазени останалите условия, предвидени в последната разпоредба, които не са предмет на разглежданото преюдициално запитване, по силата на същата разпоредба това лице продължава да е подчинено на законодателството на държавата членка, в която неговият работодател обичайно осъществява дейността си.
35. Така, макар за прилагането на член 12, параграф 1 от Регламент № 883/2004 да не се изисква лице, което е наето на работа с цел да бъде командировано в друга държава членка, да е осъществявало преди командироването дейност като наето лице от името на своя работодател в държавата членка, в която същият обичайно осъществява дейността си, от текста на член 14, параграф 1 от Регламент № 987/2009 все пак следва, че непосредствено преди командироването му за това лице трябва вече да се е прилагало законодателството на държавата членка, в която е установен неговият работодател.
36. Този прочит на член 14, параграф 1 от Регламент № 987/2009 не противоречи на член 12, параграф 1 от Регламент № 883/2004, който, както

беше припомнено в точка 32 от настоящото решение, предвижда, че ако са изпълнени всички условия съгласно последната разпоредба, съответното лице „продължава да е подчинено“ на законодателството на държавата членка, където е установен командироващият го работодател, което потвърждава, че преди командироването му това лице трябва вече да е било подчинено на това законодателство.

- 37 Освен това тълкуването, съгласно което лицето, наето с цел да бъде командировано в друга държава членка, трябва вече да е било подчинено на законодателството на държавата членка на командироващия го работодател, за да може за него да е приложим член 12, параграф 1 от Регламент № 883/2004, който предвижда изключение от общото правило, съдържащо се в член 11, параграф 3, буква а) от този регламент, се подкрепя и от целите на член 12, параграф 1 от посочения регламент.
- 38 Всъщност последната разпоредба в частност цели свободното предоставяне на услуги да бъде насърчено в полза на предприятията, които упражняват тази свобода, като изпращат работници в държави членки, различни от държавата, в която са установени. Така тази разпоредба има за цел да се преодолеят пречките, които биха могли да възпрепятстват свободата на движение за работниците, и да се насърчи икономическото взаимопроникване, като същевременно се избегнат административни усложнения, по-специално за работниците и предприятията (вж. по аналогия решение от 10 февруари 2000 г., FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, т. 28 и цитираната съдебна практика).
- 39 В частност, за да не бъде задължавано предприятие, установено на територията на държава членка, да осигурява работниците си, които нормално са подчинени на законодателството на тази държава в областта на социалната сигурност, по схемата за социална сигурност на друга държава членка, където те се изпращат за изпълнение на работа за определено време — което би затруднило упражняването на свободното предоставяне на услуги — член 12, параграф 1 от Регламент № 883/2004 позволява на предприятието да продължи да осигурява работниците си по схемата за социална сигурност на първата държава членка, стига да спазва условията за свободно предоставяне на услуги (вж. по аналогия решение от 10 февруари 2000 г., FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, т. 29 и цитираната съдебна практика).
- 40 Ето защо следва да се прецени дали лице, наето с цел да бъде командировано в друга държава членка и намиращо се в положение като това на _____, трябва да се счита за такова, спрямо което „непосредствено преди да започне работа [...] вече се е прилагало законодателството на държавата членка, в която е установен неговият работодател“, по смисъла на член 14, параграф 1 от Регламент № 987/2009.

- 41 В това отношение най-напред трябва да се припомни, че разпоредбите на дял II от Регламент № 883/2004, в който са включени членове 11—16 от последния, представляват пълна и единна система от съгласителни норми. Целта на тези норми е не само да се избегне едновременното прилагане на няколко национални законодателства и усложненията, които могат да възникнат от това, но и да не се допусне лицата, попадащи в приложното поле на този регламент, да бъдат лишени от защита в областта на социалната сигурност поради липса на приложимо по отношение на тях законодателство (вж. по аналогия решение от 1 февруари 2017 г., Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, т. 58 и цитираната съдебна практика).
- 42 Следователно щом дадено лице попада в персоналният обхват на Регламент № 883/2004, определен в член 2 от последния, по принцип се прилага закрепеното в член 11, параграф 1 от този регламент правило, че приложимо е само едно национално законодателство, и същото се определя в съответствие с разпоредбите на дял II от посочения регламент (вж. по аналогия решение от 1 февруари 2017 г., Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, т. 59 и цитираната съдебна практика).
- 43 Що се отнася до член 11, параграф 3 от Регламент № 883/2004, неговата цел е да определи, освен в хипотезите на членове 12—16 от този регламент, националното законодателство, приложимо към лицата, които се намират в някое от положенията, посочени в букви а)—д) от тази разпоредба (вж. по аналогия решение от 1 февруари 2017 г., Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, т. 60 и цитираната съдебна практика).
- 44 В случая запитващата юрисдикция изглежда счита, че положението, в което се е намирал _____ непосредствено преди да започне работа в Уолтопия, не попада в нито една от хипотезите, предвидени в член 11, параграф 3, букви а)—г) от Регламент № 883/2004, и тя следва да провери това.
- 45 Ако това е така, от член 11, параграф 3, буква д) от Регламент № 883/2004 следва, че непосредствено преди _____ а започне работа в Уолтопия, за него при всяко положение се е прилагало българското законодателство. Възможно е съгласно последната разпоредба всяко друго лице, към което член 11, параграф 3, букви а)—г) от този регламент не се прилагат, е подчинено на законодателството на държавата членка по пребиваване, без да се засягат останалите разпоредби на посочения регламент, гарантиращи му обезщетения съгласно законодателството на една или повече други държави членки. От преписката, с която разполага Съдът, обаче е видно, че непосредствено преди да започне работа в Уолтопия, _____ пребивава, по смисъла на член 1, буква й) от Регламент № 883/2004, в България.
- 46 По-нататък, макар гражданството на лицето да може евентуално да се окаже от значение, за да се определи дали това лице попада в персоналният обхват

на Регламент № 883/2004, определен в член 2 от последния, само по себе си то обаче не е сред критериите, посочени в стълкновителните норми в дял II от този регламент, така че в случая обстоятелството, че _____ е български гражданин, при всяко положение не може само да е определящо за целите на прилагането на тези норми.

- 47 Накрая, що се отнася до обстоятелството, че съответният национален орган в главното производство е приел, че след като _____ с прекратени здравноосигурителни права и не е бил „осигурено лице“ по българското право, за него не се прилага българското законодателство, следва да се припомни, че несъмнено предмет на разпоредбите на дял II от Регламент № 883/2004 е единствено да се определи националното законодателство, което се прилага за лицата, попадащи в приложното поле на този регламент. Поради това те нямат за предмет определянето на условията за съществуването на правото или на задължението за включване в определена схема за социална сигурност или в един или друг клон на такава схема. Както Съдът многократно е посочвал, тези условия трябва да се определят от законодателство на всяка държава членка (вж. в този смисъл решение от 3 май 1990 г., _____, C-2/89, EU:C:1990:183, т. 19 и цитираната съдебна практика).
- 48 Въпреки това при определяне на условията за съществуване на правото на включване в дадена схема за социална сигурност държавите членки са длъжни да спазват действащите разпоредби от правото на Съюза (вж. в този смисъл решение от 3 май 1990 г., _____, C-2/89, EU:C:1990:183, т. 20 и цитираната съдебна практика). По-специално предвидените в Регламент № 883/2004 стълкновителни норми са наложени императивно на държавите членки, поради което те не разполагат с възможност да определят до каква степен е приложимо тяхното собствено законодателство или законодателството на друга държава членка (вж. в този смисъл решения от 23 септември 1982 г., _____, C-276/81, EU:C:1982:317, т. 14, от 12 юни 1986 г., _____, C-102/84, EU:C:1986:242, т. 21, от 14 октомври 2010 г., _____, C-345/09, EU:C:2010:610, т. 51 и 52 и от 13 юли 2017 г., _____, C-89/16, EU:C:2017:538, т. 42).
- 49 Следователно условията за съществуване на правото на включване в дадена схема за социална сигурност не могат да доведат до изключване от приложното поле на съответното законодателство на лицата, за които това законодателство е приложимо съгласно Регламент № 883/2004 (вж. в този смисъл решение от 3 май 1990 г., _____, C-2/89, EU:C:1990:183, т. 20 и цитираната съдебна практика). Всъщност, както беше припомнено в точка 41 от настоящото решение, разпоредбите на дял II от този регламент имат за цел по-специално да се попречи на това лицата, попадащи в приложното поле на този регламент, да бъдат лишени от защита в областта

на социалната сигурност поради липса на приложимо по отношение на тях законодателство.

- 50 В случая от предоставената на Съда преписка не се установява за да се е прилагало законодателството на държава членка, различна от Република България, непосредствено преди той да започне работа в Уолтопия, което запитващата юрисдикция все пак следва да провери.
- 51 Като се има предвид изложеното по-горе, на поставените въпроси следва да се отговори, че член 14, параграф 1 от Регламент № 987/2009 във връзка с член 12, параграф 1 от Регламент № 883/2004 трябва да се тълкува в смисъл, че лице, което е наето на работа с цел да бъде командировано в друга държава членка, трябва да се счита за лице, спрямо което „непосредствено преди да започне работа [...] вече се е прилагало законодателството на държавата членка, в която е установен неговият работодател“, по смисъла на член 14, параграф 1 от Регламент № 987/2009, въпреки че непосредствено преди да започне работа като наето лице то не е имало качеството на осигурено лице съгласно законодателството на тази държава членка, ако към този момент е пребивавало в нея, което запитващата юрисдикция трябва да провери.

По съдебните разноски

- 52 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (шести състав) реши:

Член 14, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност във връзка с член 12, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност, изменен с Регламент (ЕС) № 465/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г., трябва да се тълкува в смисъл, че лице, наето на работа с цел да бъде командировано в друга държава членка, трябва да се счита за лице, спрямо което „непосредствено преди да започне работа [...] вече се е прилагало законодателството на държавата членка, в която е установен неговият

работодател“, по смисъла на член 14, параграф 1 от Регламент № 987/2009, въпреки че непосредствено преди да започне работа като наето лице то не е имало качеството на осигурено лице съгласно законодателството на тази държава членка, ако към този момент е пребивавало в нея, което запитващата юрисдикция трябва да провери.

Bonichot

Regan

Fernlund

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 25 октомври 2018 година.

Секретар

Председател

K. Lenaerts

